

Son iki haftadır, 'Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın yaratacağı vergi sürprizleri üzerinde duruyoruz. Bir başka vergi sürprizi de fikir ve sanat eseri üretenler yani sanatçılar için karşımıza çıkıyor.

Mevcut Gelir Vergisi Kanunu'nun 18. maddesinde, fikir ve sanat eseri üretenler için istisna düzenlemesi yer alıyor. Buna göre, müellif, mütercim, heykeltıraş, hattat, ressam, bestekâr, bilgisayar programcısı ve mucitler ile bunların kanuni mirasçılarının şiir, hikâye, roman, makale, bilimsel araştırma ve incelemeleri, bilgisayar yazılımı, röportaj, karikatür, fotoğraf, film, video band, radyo ve televizyon senaryo ve oyunu gibi eserleri bazı istisnalara sahip.

Bunları; gazete, dergi, bilgisayar ve internet ortamı, radyo, televizyon ve videoda yayınlamak veya kitap, CD, disket, resim, heykel ve nota halindeki eserleri ile ihtira beratlarını satmak, bunlar üzerindeki mevcut haklarını devir ve temlik etmek, kiralamak suretiyle elde edilen kazançlar gelir vergisinden istisna ediliyor.

Bu kazançlar üzerinden, ödemeyi yapanlarca yüzde 17 oranında vergi kesintisi yapılıyor. Yapılan bu kesinti, fikir ve sanat eseri üretenlerin nihai gelir vergisi oluyor. Yani bunlar yıllık gelir vergisi beyannamesi vermiyorlar.

Benzer istisna hükmü yeni 'Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nda da korunuyor. Küçük gözükken ama büyük bir farkla.

'Sanat ve Fikir'e Ağır Vergi

Bu fark da, bu eserleri üretene yeni vergiler anlamına geliyor.

Tasarıya göre, fikir ve sanat eserlerini üretene ödemeyi yapanlar yine vergi kesintisi yapacak. Eğer Bakanlar Kurulu herhangi bir oran değişikliği yapmazsa vergi kesintisi oranı yine yüzde 17 olacak. Ancak bu eserleri üreten fikir adamları ile sanatçılar bir yıl içinde 188 bin liranın üzerinde gelir elde ederlerse yıllık gelir vergisi beyannamesi vermek zorunda kalacak. Bu, yüzde 35'e kadar vergi ödemek anlamına geliyor. Yani, tasarı yasalara girerse fikir ve sanat eserlerini üretene ödenecek gelir vergisi

yaklaşık iki kat artacak.

Beyanname verilmesi halinde, elde edilen hasılatın yüzde 25'inin götürü gider olarak kazançtan indirilmesine izin veriliyor. Şimdi konuyu bir örnekle açıklayalım ve ilave vergi yükünü hesaplamaya çalışalım. Bir ressam ürettiği eserini 2013 yılında 200 bin liraya satmış olsun.

Mevcut Gelir Vergisi Kanunu uyarınca bu resmin, vergi kesintisi yapmak zorunda olanlar tarafından satın alınması halinde, yüzde 17 stopaj yapılacak ve bu stopaj nihai gelir vergisi olacak.

Buna göre, ressamın ödeyeceği gelir vergisi tutarı 34 bin lira dolayında gerçekleşecek.

Oysa tasarı mevcut haliyle yasalara girerse, yapılan stopaja yetinilmeyecek ve bu ressam yıllık gelir vergisi beyannamesi verecek. 200 bin lira hasılatından yüzde 25 götürü gider düşülecek ve kalan 150 bin lira beyan edilecek. 2013 yılı artan oranlı tarifesi dikkate alındığında hesaplanacak gelir vergisi 45 bin lirayı geçiyor. Bu durumda, ressam mevcut kanuna kıyasla 11 bin 345 lira daha fazla gelir vergisi ödeyecek.

Fikir ve sanat eserlerini üreten fikir insanları ile sanatçıların vergisel açıdan

desteklenmesi gereği tartışılmaz. Ülkemizin kültürel hayatının gelişimi ve kültürel varlığının artırılması bu yolla mutlaka desteklenmeli. Yeni Gelir Vergisi Kanunu Tasarısı'nın bu anlamda işlevini kaybetmemesi gerekiyor.

'Enflasyon/ Tazminat' ilişkisi

Kıdem tazminatı, işçinin geleceğini garanti altına alabileceği en önemli yasal güvencelerden biri. Memur maaş katsayısına bağlı olarak kıdem tazminatı tavan oranı sürekli değişir. Memur maaşı arttıkça kıdem tazminatındaki tavan tutar da artar.

TÜİK'in 3 Temmuz'da açıkladığı tüketici fiyatlarına göre, 2013 yılı Haziran ile 2012 yılı Aralık ayı arası artışı yüzde 4. Bu nedenle katsayılar, sözleşme ücret artış oranları ve ücret tavanları yeniden belirlendi.

3 bin 129 lira olan yıllık kıdem tazminatı tavanı, memur maaş artışı nedeniyle 1 Temmuz - 31 Aralık 2013 tarihleri arası 3 bin 254 lira oldu. İş Kanunu'nda öngörülen esaslar dışında veya kıdem tazminatı tavan tutarından fazla ödeme yapılması halinde herhangi bir ceza uygulanması söz konusu olmayacak. Ancak işverenlerin de tavanı aşan tutarlar üzerinden kıdem tazminatı ödenmeye zorlanması söz konusu değil. 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi işçiler için tavan tutar sınırlaması bulunduğu halde, 5953 sayılı yasaya tabi gazetecilerin kıdem tazminatında ise herhangi bir tavan tutar uygulanmayacak.

KIDEM TAZMİNATINDA AYRILMA ŞART

Şirketimizde 25 yılı geçen, emeklilik yaşını doldurmamış olanlara kıdem tazminatlarını verip çalışmaya devam etmek istiyoruz. Oysa bu kişilerin 30 gün süreyle başka bir yerde sigortalı çalışması gerektiği söyleniyor. Süreyi azaltmak mümkün mü?

Mehmet Boran

30 gün zorunlu değil. Makul bir süre belirlenebilir. İşyerinden ayrılmadan kıdem tazminatı ödenir ve çalışılmaya devam edilirse, en son işten ayrılma tarihten daha önce ödenen tutarların mahsup edilerek yeniden tüm süreler üzerinden kıdem tazminatı ödenmesi gerekebilir.

SORU - CEVAP

Sorularınız için malicozum@ismmmo.org.tr adresine mail atabilirsiniz. Tüm sorular e-posta ile tek tek cevaplanacaktır.